

Yabancı Ülkelerde Yerbilimleri:

İtalya'da Yerbilimleri*

A — ÖĞRENİM

İtalyada jeoloji öğrenimine başlayabilmek için, lise öğrenimi yanında, benzeri teknik orta öğretim kurumlarından birini, (politeknik) bitirme koşulu vardır. Ancona, Bari, Bolonya, Cagliari, Camarino, Katan-ya, Ferrara, Frenz, Cenova, Messina, Milano, Modena, Napoli, Padova, Palermo, Parma, Pavia, Perugia, Piza, Roma, Sassari, Torino, Trieste ve Urbino'da bulunan 25 Üniversite-nin Jeoloji bölümlerinde öğretim bir-birinin eşidir. 4 yıl süren öğrenim sınıf geçme temeline dayandırılmıştır. Her yıl sonunda yapılan sınavla-rın, bir bölümünden başarı sağlan-maması durumunda, yarıyıl arasında bu sınavlar yinelenir. Yeniden başa-rısız olanlar, geçmiş yılın tümünü yada bir bölümünü tekrarlamak zo-rundadırlar. Üniversite çevrelerinde pek 'lisevari' bulunan bu yöntem, öğ-renci yığılmasına yolaçmaktadır. Bu yığılma ve getirdiği sonuçlar Jeoloji öğretiminin büyük sorununu oluşt-urur. Örneğin 1975/76 öğretim dö-neminde yerbilimlerine kayıtlı 973'ü kız 7357 öğrenciden 1524 kadarı (yaklaşık %20) normal öğrenim dü-zeninin dışında kalmışlardır. Aynı dönemde mezun olanların sayısı 538 dir. 1976/77 dönemine ise yeni kayıt olan 2466 öğrenci ile normal öğre-nimdekilerin sayısı 6112 ye yüksel-miştir. Yerbilimlerinde öğrenci sayı-sında sınırlamaya gidilmediği için, daha sonraki yıllarda bu sayı sürekli artmıştır. Bu artışın sakıncalarına ilerde değinilecektir.

Jeoloji öğreniminin son aşama-sını, jeolojik harita alımı koşulu ol-mayan bir diploma çalışması oluşt-urur. Öğrenci çalışmasını, bir kol-lokyum çerçevesinde savunur. Asıl mezuniyet sayılan doktora sınavına ise tez hazırlama zorunluğu yoktur. Aday bu sınavda, (laurea) öğrenimi boyunca aldığı derslerin tümünden sorumludur.

İtalyan Üniversitelerinin Yerbilimleri Enstitüleri, klasik kürsü yön-temi ile yürütülür. Kürsü sahibi (catedra) aynı zamanda Enstitü Di-rektörüdür. Diğer profesör ve doçentler doğrudan kürsüye bağlıdır. Doktor asistanlar ve yeni mezun araştırmacılar öğretimin ana yapısını oluştururlar. Yerbilimleri dalında, yaklaşık 175 öğretim üyesi, 350 ka-dar da asistan olduğu sanılmaktadır. Son yıllarda öğrenimlerini İtalyada yapan Yunan, İranlı ve Afrikahların sayısı giderek artmaktadır.

B — ARAŞTIRMA

Yerbilimlerine ilişkin araştırmalar çoğun üniversitelerce yürütülür. Parasal kaynaklar üniversitelerin kıt bütçelerinden ve İtalyan Araş-tırma Kurumundan (CNR) sağlanır.

CNR üniversitelere destek sağ-lamak yanında kendi özel araştırma enstitülerini kurmuştur. Örneğin Pa-dova'da Uygulamalı Jeoloji Labo-ratuvarı, Piza'da Nükleer Jeoloji Laboratuvarı, Jeokronoloji laboratu-varı, Jeotermik Merkez, Nükleer Je-oloji boratuvarı, Jeotermik Merkez, Bolonya'da ise, Deniz Jeolojisi Mer-kezi CNR'in kapsamındadır. Triyes-te'deki Jeofizik Gözlem Merkezi ile Uygulamalı Jeofizik Enstitüsü CNR ile Endüstri tarafından ortakça fi-nanse edilirler.

C — YERBİLİMCİ ÇALIŞTIRAN KURULUŞLAR

İtalyan Devlet Jeoloji Servisi oldukça küçük bir kuruluştur. Gö-revi sadece kamu sektörüne danışman-lık yapmaktır. İtalyanın 1/100.000 lik haritasının hazırlanması görevi, son yıllarda bu kuruluştan alınarak (parasal olanak sağlamak amacı ile) üniversitelere verilmiştir.

Askeri Coğrafya Dairesi, Devlet Orman Yönetimi, Devlet Demir Yol-ları Araştırma Dairesi, Elektrik Ku-rumu ve Yerel Yönetimlerde dahil tüm

kamu sektöründe çalışan yerbilim-cilerin sayısı 150 yi geçmez.

Özel sektör ise madencilik, pet-rol, enerji, mühendislik, hidrojeoloji, uygulamalı jeofizik işkollarında, ka-mu sektörüne oranla çok daha fazla yerbilimci çalıştırır. Yüzlerce yerbilimciye işveren AGIP-Mineria ve Soc. Montecatini - Edison gibi yarı devlet hisseli dev tekeller yanında, pek çok şirketin 1-2 yerbilimciden oluşma jeoloji büroları vardır. Kesin sayı bilinmemekle birlikte, özel kesimde çalışan yerbilimcilerin sayısı 1500 dolayında kestirilmektedir.

Ancak İtalyada yeni jeologların işbulma şansını, bu sayılara baka-rak, olumlu varsaymak aldatıcıdır. Yılda yaklaşık 500 yeni jeologun yetiştirildiği ülkede, boş işlerin sayısı aynı oranda artmamaktadır. Bu nedenle pekçok jeolog işsiz kalmak-tadır. Özellikle son yıllarda ülkenin içinde bulunduğu ekonomik bunalım, ana işveren özel sektörü gidererek a-zalan sayıda yeni iş olanağı sağlama-ya itmiştir. 1976 dan sonra, doktora-lı pekçok yerbilimci ek olarak Pe-dagoji ve Didaktik öğrenimi görerek, ortaöğretim kurumlarında öğretmenlik yapmağa başlamışlardır. Ancak 1978 den sonra çıkan bir kararname le bu olanak da ortadan kalkmıştır

D — ÖRGÜTLER

İtalyanın, yerbilimleri dalında bilimsel örgütlenmesini, İtalya Je-oloji Kurumu (Soc. Geol. Italiana) yürütmektedir. 1980 de yaklaşık 2500 üyeye sahip olan kurum 'Bolletino della Societa Geologica Italiana ve 'Memorie della Societa Geologica Italiana' adlı sürekli yayınları çıkart-maktadır.

(Ordine Nazionale dei Geologi, yerbilimcilerin, 1976 da yaklaşık 2400 üyesi bulunan mesleki sorun-larına çözüm getirmek, dayanışma ve iletişimi sağlamayı amaçlamak-tadır.

(*) Nachrichten DGG nin 19/1978 sayisi s. 74-77 deki 'Die Situation der Geologie in Italien' adlı yazıdan M.C. Güncüoğlu tarafından uyarlanmıştır.